

Notitie ontheffingsaanvraag Buitenman 3 te Lage Mierden

In het kader van de Wet Natuurbescherming

In opdracht van: Waterschap de Dommel

Notitie ontheffingsaanvraag Buitenman 3 te Lage Mierden

Auteur

Ronald van Os

Datum

8 november 2021

Opdrachtgever

Waterschap de Dommel

Contactpersoon

Frans Jagt

Vos Natuurbeheer

Hal 11

5296 PZ Esch

Tel: 06-51213344

KvK: 17220880

ronald@vosnatuurbeheer.nl

www.vosnatuurbeheer.nl

1. Inleiding

Er is tijdens het aanvullend fauna onderzoek aan de Buitenman 3 te Lage Mierden een kraam- en een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Hier dient een ontheffing Wet Natuurbescherming voor aangevraagd te worden. De ontheffing zal aangevraagd worden voor het opzettelijk verstoren (artikel 3.5, tweede lid) en voor het beschadigen of vernielen van een vaste rust of verblijfplaats (artikel 3.5, vierde lid) van de gewone dwergvleermuis.

2. Mitigerende maatregelen.

Aan de ontheffing Wet natuurbescherming hangen voorwaarden. Er zal gezorgd moeten worden voor het vleermuisvriendelijk slopen van het pand. Maar daarnaast zal er ruim voor de sloop een vervangende kraamverblijfplaats en een vervangende paarverblijfplaats gerealiseerd moeten worden. Deze vervangende verblijfplaatsen dienen voor het kraamverblijf minimaal één kraamseizoen (half mei – half juli) en voor het paarverblijf minimaal één paarseizoen (half augustus – half oktober) aanwezig te zijn alvorens het pand gesloopt mag worden. Dit noemen we de gewenningsperiode waarin de vleermuizen kunnen wennen aan hun nieuw onderkomen alvorens de oude gesloopt gaat worden.

3. Vervangende verblijfplaatsen

Volgens het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12 versie 1.0 2017) dient er een netwerk aan verblijfplaatsen gerealiseerd te worden die geschikt zijn voor de betreffende functies. Deze moeten vergelijkbaar met de oude verblijfplaatsen zijn en de zelfde hoeveelheid vleermuizen kunnen herbergen. Afhankelijk van de situatie kunnen dit tijdelijke of permanente voorzieningen zijn. De vervangende verblijfplaats worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 tot max 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de groep.

Een vervangende verblijfplaats kan een al voor de betreffende functie aanwezige geschikte, maar nog niet in gebruik zijnde plek zijn. Indien nodig kunnen nieuwe vervangende verblijfplaatsen worden gerealiseerd mits deze de betreffende functie kunnen overnemen voor een vergelijkbaar aantal vleermuizen. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen nieuwe verblijfplaatsen die een tijdelijk karakter hebben en moeten functioneren als overbrugging gedurende de tijd dat de activiteiten worden uitgevoerd (tijdelijke verblijfplaatsen), en nieuwe verblijfplaatsen die na de uitvoering van de activiteiten aanwezig zullen zijn en voor lange tijd geschikt moeten blijven (permanente verblijfplaatsen).

Onder meer door monitoring komt er geleidelijk meer kennis beschikbaar over welke typen van vervangende aangebrachte verblijfplaatsen op korte of lange termijn geschikt zijn. Een gewone dwergvleermuisdeskundige die op de hoogte is van de recente ontwikkelingen moet de keuze onderbouwen van welk type gebruikt gaat worden. Bij een nog niet of onvoldoende bewezen geschiktheid (figuur 15) kan monitoring van de effectiviteit aan de orde zijn.

Gedurende de periode van gewinning dienen zowel de oude al de nieuwe (tijdelijk of permanent) verblijfplaatsen aanwezig te zijn. Hierdoor kunnen de vleermuizen wennen aan hun nieuwe verblijfplaats. Om de kans van slagen te vergroten zijn er een aantal mogelijkheden die hier invulling aan kunnen geven.

- Voldoende vervangende verblijfplaatsen realiseren
- Tijdig voor alle werkzaamheden actief zijn
- Een locatie die gelijk is of beter is aan de huidige situatie en qua hoogte en klimaat overeenkomt
- Vrije aanvliegroute, vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren
- Permanente voorzieningen dienen ingebouwd te worden in een gebouw en zo mogelijk geïntegreerd in de nieuwbouw
- Een vergelijkbare spreiding in het gebouw hebben als de oorspronkelijke verblijfplaats

- Zoveel mogelijk de zelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke verblijfplaats en vergelijkbare materiaalsoort en volume, met een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen
- Als het tijdelijke voorzieningen zijn bij voorkeur aan gebouwen

Vervangende kraamverblijfplaatsen moeten bij voorkeur:

- Bij tijdelijke vervanging meer laags zijn
- In het zwermgebied van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst worden of in de vliegroute
- Een bezonning van minimaal 10 uur per dag hebben
- Altijd onder begeleiding van een vleermuisdeskundige bepaald worden en de effectiviteit van de verblijfplaats moet gemonitord worden

4. Voorbeelden van tijdelijke vervangende verblijfplaatsen

Het materiaal waarvan de tijdelijke voorziening is gemaakt, moet voldoende duurzaam zijn. De ruimte moet beschikken over ruw materiaal waaraan vleermuizen zich kunnen vastgrijpen of heeft spleten/kieren waar in weggekropen kan worden en beschikt over een invliegopening zonder verlichting en vrij van obstakels. Daarnaast is het van belang dat geen irriterende of sterk geurende stoffen aanwezig zijn. Meerlaagse kasten hebben een grotere mate van succes dan 1-laagse kasten.

5. Voorbeelden van permanente vervangende verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen realiseren in spouwmuren

Duurzame potentiële verblijfplaatsen kunnen in een spouwmuur worden gerealiseerd door deze toegankelijk en geschikt te houden voor vleermuizen. Het Bouwbesluit staat dit toe. Spouwmuren zijn onder meer geschikt als de gewone dwergvleermuis, afhankelijk van de temperatuur, de keuze heeft om of aan de zijde van de buitenmuur of aan de zijde van de binnenmuur te zitten. Is de vrije ruimte tussen isolatiemateriaal (inclusief platen) en de buitenmuur minder dan 1,5 tot 2 centimeter dan raken ze altijd de buitenmuur, hetgeen niet gunstig is omdat ze zich dan niet kunnen verplaatsen binnen deze ruimte. In nieuwbouw kunnen invliegopeningen worden gecreëerd door middel van stootvoegen van 1,5 tot 2 centimeter breed, bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte en moeten juist gepositioneerd zijn ten opzichte van de zon.

Verblijfplaatsen realiseren achter boeiboorden of sierlijsten

Ook achter boeiboorden of sierlijsten kunnen gewone dwergvleermuizen verblijfplaatsen hebben. De hierboven omschreven criteria zijn hiervoor eveneens van belang. Het heeft een grote meerwaarde als de ruimte achter de boeiboorden van verschillende gevels met elkaar in verbinding staan, zodat vleermuizen overdag, afhankelijk van de temperatuur, van locatie kunnen wisselen.

Verblijfplaatsen bij dakconstructies

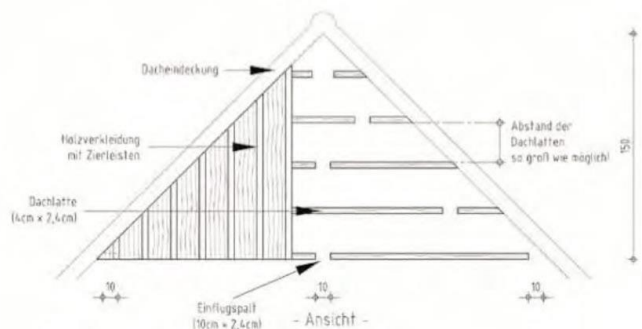
Een eenvoudige manier is om bij dakconstructies gebruik te maken van boeiboorden met een ruimte van 1 centimeter die toegang geven tot het dak. Ook kunnen speciale dakpannen en dergelijke worden toegepast. Er is onvoldoende ervaring met de zogenaamde vleermuisvide (een soort van verticale vogelvide) voor aan de rand van het dak, daar waar de dakpannen over de gevel heen hangen. Experimenteel, met monitoren van de resultaten, zou dit kunnen worden toegepast.

Verblijfplaatsen in muren door middel van inmetselfkasten

In Nederland zijn nog weinig positieve resultaten bekend van het gebruik van inmetselfkasten door de gewone dwergvleermuis. Experimenteel, met monitoren van de bereikte resultaten, zou dit kunnen worden toegepast. Inmetselfkasten moeten gekoppeld kunnen worden zodat een grote ruimte ontstaat waardoor de vleermuizen zich kunnen verplaatsen van de ene naar de andere kast.

Verblijfplaatsen realiseren achter gevelbetimmering

Verblijfplaatsen kunnen ook worden gerealiseerd door het aanbrengen van bij voorkeur meerlaagse gevelbetimmering of een plaat tegen de gevel zodat een ruimte van enkele vierkante meters wordt gecreëerd. Zowel de buitenmuur als de binnenzijde van de plaat of planken moeten ruw zijn. Als het een gladde buitenmuur betreft moet eerst een ruwe achterwand bevestigd worden. Met latjes kan/kunnen plaat/planken zodanig worden bevestigd, dat aan de onderzijde een ruimte ontstaat van ongeveer 3 centimeter en aan de bovenzijde 1,5 centimeter. Het materiaal moet eveneens op voldoende hoogte (minimaal 3 meter) worden aangebracht.

Vleermuistoren

6. Aanbeveling

Gezien de huidige situatie en de mogelijkheden voor het ophangen van tijdelijke voorzieningen lijkt het mij verstandig en het meest succesvolle om een vleermuistoren te realiseren. De woning heeft een zolder waar de vleermuizen verblijven. Op de zolder wordt ook regelmatig ontlasting van vleermuizen gevonden. De constructie bestaat uit houten balken met daarop het dakbeschot en dakpannen. De vleermuizen vliegen bij de nokpan naar binnen en komen zo op de zolderruimte. De schuur op het terrein van het te slopen pand blijft behouden. Echter is deze niet geschikt als permanente vervangende verblijfplaats. De schuur is niet geïsoleerd en heeft niet de zelfde hoogte als de huidige verblijfplaats en het dak bestaat uit golfplaten.

Bij het bouwen van een vleermuistoren kan er gebruik worden gemaakt van de zelfde materialen als de huidige verblijfplaats. Daarnaast kan deze op de juiste hoogte en in de zelfde situatie met de zelfde klimatologische omstandigheden als de huidige verblijfplaats gebouwd worden.

Bevoegd gezag zal niet akkoord gaan met het inrichten van de huidige schuur. De schuur wordt waarschijnlijk in de toekomst gebruikt als werkplaats/opslag/stal waardoor de kans op verstoring door geluid, stank of verlichting onduidelijk is. Permanente inbouwvoorzieningen in de nog te bouwen woning laten nog op zich wachten. Het is nog niet duidelijk wanneer de woning gebouwd gaat worden en dus ook nog onduidelijk hoe het ontwerp er uit komt te zien. Een eis neerleggen in de bouwvoorschriften is niet wenselijk.

Huidige woning met kraamverblijfplaats.

Schuur op het zelfde perceel.